

Aşağıdaki soruların Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

Yıllara göre değişmekle beraber, dünya fındık üretiminin en az yüzde 65-70'i Türkiye'de yapılmaktadır. Türkiye'de yaklaşık 400 bin üretici, 728 bin hektar alanda fındık üretimi yapmakta ve dolaylı etkileşimlerle birlikte fındık üretimi, yaklaşık 5 milyon kişiyi etkilemektedir. Mevsimlik fındık işçileri de eklendiğinde, fındıktan gelir elde eden insan sayısının çok daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Türkiye'de tarımsal üretimden geçimini sağlamakta olan tüm tarım üreticileri gibi fındık üreticileri de büyük sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunların başında üretilen fındığın üreticiden en uygun fiyata satın alınmasında karşılaşılan adaletsizlikler şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Bilindiği gibi fındık alımları Tarım Orman Bakanlığı tarafından yapılmakta, fındık alım fiyatı da yine devlet tarafından belirlenmektedir. 2023 yılı fındık alım fiyatı Cumhurbaşkanı tarafından 80-82 TL olarak açıklanmış, oysa serbest piyasada fındık fiyatları Eylül-Ekim aylarında 118,00 TL'ye kadar alıcı bulmuştur.

Geçen yıldan bu yana ülke ekonomisinin de kötü yönlü gelişmeler sonrası, ekmekten elektriğe, mazottan gübreye ve ilaçtan tarımsal alet ve motora kadar sürekli zam sarmalı yaşanmış, fındık çiftçisinin alım gücü 2023'ten bugüne daha da azalmıştır.

Bir yanda yaşamsal girdiler diğer yanda tarımsal girdiler sürekli artarken 2024 yılı için iktidar tarafından diğer tarımsal ürünlerine (örneğin buğdaya ve çaya) % 10-20 bandında verilen fiyat artışı, borç sarmalındaki Fındık çiftçisini tedirgin etmektedir.

Öte yandan, fındık üreticisinin ürününü değerinde elden çıkaramaması endişesi karşısında fındık tarımı için bölgeye gelen mevsimlik fındık işçilerine verilecek ücret de adaletsiz düzeyde kalmakta, bu durum fındık üreticileri ile mevsimlik fındık işçileri arasında çeşitli sorunlara yol açmakta, toplumda çeşitli gerilimler ortaya çıkmaktadır. Mevsimlik fındık işçilerinin devreden çıkması durumunda bölgedeki fındık, toplanamama tehlikesi ile karşı karşıya kalacaktır.

Öte yandan yöredeki fındık üreticilerinin kurduğu kooperatiflerin birliği olan FİSKOBİRLİK ise, tamamen sürecin dışına itilmiş durumdadır. Tarım ve Orman Bakanlığı fındık sektöründe tekel olarak hareket etmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

1. Fındık alım fiyatı, bakanlığınız tarafından mı, yoksa Cumhurbaşkanı tarafından mı belirlenecektir?
2. 2024 yılı fındık alım fiyatının belirlenmesi sırasında tüm tarımsal girdiler ve yaşamsal ihtiyaçların fiyatlarındaki artışlar gerçek anlamda göz önünde tutulacak mıdır?
3. Belirlenecek olan 2024 fındık alım fiyatı gerçek enflasyon değerlerine uygun olacak mıdır?
4. Mevsimlik fındık işçilerinin karşılaştıkları çeşitli sorunların giderilmesi ve ortaya çıkması muhtemel toplumsal gerilimlerin önlenmesi konusunda bakanlığınızın bir planlaması var mıdır?
5. Fındık piyasasında üretici kooperatiflerinin de inisiyatif sahibi olmalarına olanak tanınacak mıdır?
6. FİSKOBİRLİK süreç dışında tutulmaya devam edecek midir?